

SATILIK EV

AHMET KUTSİ TECER

Genel Bakış

Cumhuriyet dönemi Türk nesrinin önemli tiyatro yazarlarından ve halkbilimcilerinden biri olan Tecer, Türk toplumunda yeni bir biçimde ortaya çıkmaya başlamış kent insanının içine düştüğü durumları, kendine has bir üslupla ele almıştır. 29 Eylül 1961 yılında ilk defa sahneye konulmuş olan "Satılık Ev" adlı eseri, yaşadığı dönemde basılmamıştır. Daha sonra kızı Leyla Tecer "Bütün Oyunları 1" adlı bir derlemede babasının bu eserine de yer vermiştir. Yazarın eserlerindeki en başat kaygısı gerçekçi bir anlayışla topluma ayna tutmaktır. Onun için bir tiyatro eseri, onu seyredenler için, oyundan önce başlamış ve oyundan sonra da devam etmektedir. Oyunda kullanılan dil, günlük konuşma dilidir. Fakat eserin vermek istediği ileti ve olay örgüsünden kaynaklı olarak zaman zaman İngilizce ifadeler de kullanılır. Yapısal olarak oyun, üç perde ve altı tabloda oluşmaktadır.

Kişiler

<i>Fatin Kaya</i>	Maruz kaldığı maddi ve manevi buhranlardan dolayı komaya giren karakter evin babasıdır.
<i>Ferhunde Kaya</i>	Dünya görüşü kocasından farklı olan kadın karakter evin annesidir.
<i>Selma Kaya</i>	Fatin-Ferhunde çiftinin Amerikan özentisi kızıdır.
<i>Orhan Kaya</i>	Fatin-Ferhunde çiftinin eğitimini yarıda bırakıp Amerika'ya kaçmak isteyen oğullarıdır.
<i>Selim Perçin</i>	Maddiyatçılığı ve menfaatçiliği yüzünden Fatin'in hazzetmediği karakter, eskiden Ferhunde'nin babasının yanında çalışmıştır. Fatin'in komaya girdiği dönemde Ferhunde ve Selim ikilisi çeşitli nedenlerden birbirlerine yakınlaşır.
<i>Jale</i>	Kaya ailesinin komşusu, Doktor'un ise karısıdır. Eşini, Fatin'in kardeşi Metin'le aldatır.

Eserin kişi kadrosunda yer alan diğer anlatı kişileri şunlardır: Uğur, Nermin, Fatma, Metin Kaya.

Öykü

Fatin'in Uyanışı ve Bir Devrin Bitişi Birinci perdede oyun, Ankara'daki olayların geçtiği evin nesnel bir betimlemesiyle başlar. Fatin Kaya'nın şuurunu kaybetmesi ve büyük bir borcun altına girmesiyle Kaya ailesi eski şatafatlı hayatını geride bırakmıştır. Birçok hizmetçinin çalıştığı evde değerli eşyalar satılmış ve maddi noksanlığı gidermek için üst kata kiracı aranmaya başlanmıştır. Fatin evini ipotek ettirmesinden beri aradan bir yıl geçmiştir. Oğlu Orhan, Nermin adındaki bir genç kızla flört etmektedir ve kızın etkisine kapılan genç onunla birlikte Amerika'ya gitme hayalleri kurmaktadır. Oldukça iyi bir eğitim almış olan Orhan, Amerika'ya gidip aktör olmak istemektedir. Aralarında bu gibi konuları tartıştıkları bir sırada telefon çalar ve Ferhunde telefona cevap verir. Eve Amerikalı kiracılar bulunmuştur. Maddi sıkıntılar içinde olan ailenin çocukları çalışmak zorundadırlar fakat Orhan, küçüklüğünden beri alışmış olduğu rahat hayatı bir türlü geride bırakamaz ve eski alışkanlıklarını devam ettirir. Ferhunde çocuklarını hem çalışıp hem de okuyan diğer tanidik çocuklarla kıyaslar. Oldukça züppe bir mizacı olan Orhan kendisini onlarla bir tutmaz. Ebeveynler, çocuklarının iyi bir eğitim almasını sağlamıştır fakat bunun bir faydasını görememişlerdir. Eski şatafatlı hayatlarını özleyen aile bireyleri, evi birbirleriyle paylaşamazlar. Orhan babasının çekmecelerini karıştırırken bazı aşk mektupları bulur. Ferhunde Fatin'den şüphelenerek evi bir kadın için ipotek ettirdiğini düşünür ve

onu kıskanır. Evin hanımları Fatin'e böyle bir şeyi yakıştırmazlar da züppe mizaçlı Orhan, babasına destek çıkar. Aralarında geçen tartışmada sinirlerine hakim olamayan Orhan, aniden sinirlenerek evden çıkar. Çocuklar sahneden çıkınca Selim Perçin eve gelir. Selim, Ferhunde genç bir kızken onunla flört etmiş ve Fatin'i hep kıskanmıştır. Bunun farkında olan Fatin de Selim'den daima tiksiniştir ve aynı zamanda onun düzenbaz bir sahtekar olduğunu hep dile getirmiştir. Selim ve Ferhunde ipotek meselesini konuşurlar. Zira borç ödenmezse evi satmak zorunda kalacaklardır. İkili geçmişten bahsedip biraz da flörtleştikten sonra Selim gider. Selim'in çıkmasının hemen ardında şokta olan Fatin kendine gelir, ayağa kalkar. Onu ayakta gören Ferhunde şaşkına döner fakat Fatin, uzun süre ayakta duramadan yere kapaklanır. Bu olayın ardında Doktor Fatin'i muayene etmek için gelir. Fatin şuuruna kavuşur fakat kendisine dikkat etmelidir. Aralarında siyasetle ilgili konuşurlarken Orhan şöyle der: "Amerikan seçimleri gibi oldu bu da: Cumhuriyetçiler, Demokratlar". Fatin şoktayken çok şey değişmiştir. Yıllarca emek verdiği siyasi partisi seçimi kaybetmiş ve bütün devlet kademesi değişmiştir. Yönetim Kurulu Başkanlığı'nda çalışan Fatin, işini kaybettiğini öğrenir. Ailesi dahil çevresindeki her şeyin her açıdan değişmiş olduğunu gören Fatin şaşkınlık içinde etrafına bakınmaktadır. Bir zamanlar yaşamış olduğu dünya bambaşka bir şekil almış ve inandığı bütün değerler tuzla buz olmuştur. Aile, içine düşmüş oldukları esenliksiz durumdan çıkış yolları arar. Ferhunde evin kendisine ait olan hissesini ipotek ettirmek ister. Fatin başlangıçta karşı çıkarsa da daha sonra kabul eder. Daha sonra Ferhunde, kocasına çekmecede bulunan aşk mektuplarını sorar ve ona sitem eder. Fatin bu mektupların kardeşi Metin'e ait olduğunu söylese de Ferhunde'yi inandıramaz. Fatin eline aldığı bir gazetede Selim'in resmini görür ve şöyle der: "Bu adam dünyanın en bayağı, en rezil adamı! (...) Güya bana karşı taktik olsun diye senin adını bile politika dedikodularına karıştırmak istedi (...) "Vururum!" diye haber gönderdim de sesini kesti".

Fatin'in Yabancılaşması ve Çözüm Arayışları Eserin ikinci perdesinde Fatin haricindeki aile bireyleri iyice Amerikanvari tavırlar göstermeye başlamıştır. Fatin'in uyanmasının ardından sekiz ay geçmiştir. Evde tiyatro oyunu için prova yapan gençler Batı özentisi tavırlarıyla absürt görüntüler sergilerler. Ferhunde birisiyle buluşmak için evden çıkar ve çocuklar annelerine karşı hayli saygısız bir tutum takınırlar. Evdeki hengameden ve çocuklarının züppeliğinden şiddetle rahatsız olan Fatin, tahammülsüzleşmeye başlar. Fatin, çocuklarının gençlik heyecanı ile kapıldıkları hayallere karşı çıkar. Onların okumalarını ve düzgün birer meslek edinmelerini ister. Fatin, çocukları ve eşindeki değişimden ciddi derecede endişe duymaya başlar. Evde kiracı olarak bulunan Amerikalılardan rahatsız olur. Eski yaşamına özlem duyar. Fatin, yeni hayatına ve memleketin yeni haline uyum sağlamakta zorluk çekiyordu. Çift birbirleriyle konuşmaya daldıkları bir sırada Metin çıkagelir. Metin, Selim Perçin'le ortak olmuş ve şirketini iflastan kurtarmıştır. Bunu duyan Fatin sinir küpüne döner. Kardeşiyle her konuda ters düşerler. Fatin, namuslu bir emekçi bilincindeyken Metin, kolay yoldan para kazanmanın derdindedir ve servet elde etmek için her türlü fırıldaklığı yapabilir. Selim'in Metin'le ortak olmasıyla yeni şirketin adı Perka olmuştur. Yaptıkları işin vatanseverlik olduğunu söyleyen Metin'e Fatin şöyle karşılık verir: "Vatanseverlik ha? Senin bu anlattıkların düpedüz suiistimal: Yolsuzluk, nüfuz ticareti... Ben böyle vatanperverlik anlamam". Metin, Fatin'in içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılardan kurtulabileceğini söylese de başkarakter idealist düşüncelerinden vazgeçemez. Fatin şöyle der: "Yahu sen de onlar gibi konuşuyorsun. Sakın seni de içeriye almış olmasınlar?". Kolay yoldan köşeyi dönmek isteyen Metin'i Fatin hiçbir şekilde ikna edemez. Fatin şirketteki hisselerini geri çekeceğini söyleyerek kardeşini tehdit eder. Metin ise hukuksal açıdan bunun ancak altı ay sonra olabileceğini söyler. Fatin bekleyecektir. Kocasına nisbet yapmak isteyen Ferhunde, Metin'le ortak olmak ister. Selim'in forsunu kullanarak ondan istifade etmeye çalışacaktır. Daha sonra Ferhunde, bulduğu mektupları Metin'e verir. Metin'le Doktor'un eşi olan Jale'nin arasında bir ilişki olduğu ortaya çıkar.

Fatin'in Anomaliye Kapılması ve Ailenin Dağılışı Üçüncü perdenin başlangıcında aradan altı ay geçmiştir. Bu zaman zarfında değişen tek şey Fatin dışındaki diğer karakterlerin maddiyata düşkünlüğünün artmış olmasıdır. Ev ahalisi Fatin'den habersiz Selim'i beklemektedirler. Ferhunde onun gücünden faydalanmak için ona sırnaşmış ve yasak bir aşk yaşamaya başlamışlardır. Selim, evin üst katını parti bürosu olarak kiralamak için Ferhunde'yle görüşmeye gelir. Tabi bu kiralama çeşitli ticari oyunlarla maliyetin oldukça üzerinde olacak ve Ferhunde hak etmediği bir paraya sahip olacaktır. Selim, Fatin haricindeki diğer aile bireylerine de çeşitli sözler verir ve Ferhunde'yle birbirlerine çoktan yakınlaşmışlardır. Ferhunde para ve konfor için kocasını Selim'le aldatmaya başlamıştır ve arkasından çeşitli işler çevirmektedir. Fatin evindeki kontrolü tamamen yitirmiştir. Orhan arkadaşlarıyla poker oynamaya başlamış, karısı Selim'le birlikte olup arkasından iş çevirmeye başlamış, Selma ise başına buyruk tavırlarıyla aileden kopmuştur. Kaya ailesi artık sadece resmî bir ailedir. Aile bireylerinin bencil ve çıkarıcı tavırlarına daha fazla katlanamayan Fatin, sinir krizi geçirmek üzeredir: "Hastalığımdan beri sen bambaşka bir Orhan olmuştun. Hele son zamanlarda adeta seni tanıyamaz oldum. Bu ne büyük değişiklik!". Eserin sonlarına doğru Ferhunde Fatin'e,

Selim'le giriştiği ticari işleri anlatır. Perka şirketine büyük miktarda para yatırmıştır. Bunu duyan Fatin sinir küpüne dönerek Metin'in gönderdiği bir telgrafı Ferhunde'ye verir. Selim, bütün aileyi dolandırmış ve şirket iflas etmiştir. Eşinin yaptıkları karşısında Fatin şöyle der: "Ne kadar kalpsizmişsin meğer! Seninle bir ömür nasıl geçirmişim, Allahım!". Ardından oğlunun, evin hizmetçisi Fatma'yla kırıştırdığına da şahit olan Fatin: "(Orhan'a) Sefil! Ne namus, ne haysiyet, hiçbir şey kalmadı. Defol! Evimden çık! Gelme bir daha buraya!" der. Ailesinin tamamen dağıldığına şahit olan Fatin'in yüreği bu manzarayı daha fazla kaldıramaz. Bir koltuğa yığılan Fatin oracıkta can verir. Yazarın "Satılık Ev" eseri daha geniş bir açıdan alegorik düzlemde düşünüldüğünde aslında satılmış olan memleket ve halktır.

Tema

Ekinsel Yozlaşma Cumhuriyet Dönemiyle birlikte şehirleşme ve göç gibi konularda ciddi bir yükselme gerçekleşmiş ve bu durum ekinsel açıdan toplumda derin değişikliklere sebep olmuştur. Kaya ailesi, baba Fatin Kaya'nın komaya girmesiyle zengin yaşamlarından olurlar. Aile bireyleri her alanda köklü savruluşlara maruz kalırlar. Aile birçok lüks alışkanlığını terk etmek zorunda kalır.

Batı Özentiliği Kaya ailesi içine düşmüş oldukları maddi bunalım sebebiyle evlerine Amerikalı bir aileyi kiracı olarak alırlar. Selma ve Orhan Kaya gibi gençler, Amerikan kültürünü yakından tanıma fırsatı bularak gördükleri yaşama özenirler. Tamamen ferdiyetçi tutum ve tavırlar içine giren karakterler, absürt ve dramatik durumlara düşerler. Baba Fatin Kaya geleneklerine bağlı bir insan olarak bu durumu kabullenemez.

Kıskançlık Kocasının başka bir kadın yüzünden borca girdiğini düşünen Ferhunde, kocasından intikam almak için evi ipotek ederek eline geçen parayı har vurup harman savurur. Kocasının hazzetmediği Selim'le ilişkiye girer ve ondan maddi olarak faydalanmaya çalışır.

Siyasi Yozlaşma Anlatının geçtiği dönemde Cumhuriyetçi parti yerine Demokrat Parti iktidara gelmiştir. Yeni siyasi anlayışla birlikte devlet içindeki yozlaşma da yazarın tenkitçi ifadeleriyle okura aktarılır. Demokratların iktidara gelmesiyle birlikte devletin kendine özgü bir ekin ve siyasal dizge oluşturma çabası yerini Amerikancılığa bırakmıştır. Ülke, paragöz iş insanları ve politikacıların eline düşmüştür.

Kişi İncelemesi

Fatin Kaya (Yabancı/İdealist)

Karakter Maruz kaldığı maddi ve manevi buhranlardan dolayı komaya giren karakter evin babasıdır. Ellili yaşlarında olan erkek karakter, geçirdiği rahatsızlık öncesinde Cumhuriyetçi partinin Yönetim Kurulu Başkanlığı'nda çalışmıştır ve hastalığından sonra işinden olmuş, çevresindeki her şey değişmiştir. Ailesini maddi sıkıntılardan kurtarmak için namusu ve haysiyetiyle para kazanmaya çalışan Fatin, yeni hayata uyum sağlayamaz ve herkesle çatışma içine girer. Ailesine ve topluma karşı yabancılaştıran karakter, idealist düşüncelerinin peşinden gitmeye çalışsa da çevresindeki herkes ona köstek olur. Karakter özellikleri olarak: dürüst, namuslu, gururlu, uyumsuz, fedakar, hakkaniyetli, bunalmış, tok gözlü ve idealisttir.

Etkinlikler İçine düşmüş olduğu maddi sıkıntılardan dolayı şoka girmiş olan karakter, bir yıl sonra şuuruna kavuşur. Bu bir yıllık süre zarfında ailesi dahil olmak üzere çevresindeki bütün toplumsal dinamikler değişmiştir. Eski lüks hayatları tamamen yok olmuş ve aile bireyleri kişilik olarak Batı özentisi tiplemelere dönüşmüştür. Fatin, bir yandan ailenin ekonomik sorunlarıyla ilgilenirken diğer yandan da çevresindeki toplumsal ve siyasi yozlaşmayla mücadele etmek zorunda kalır. Ailesindeki bütün bireyler kolay yoldan köşeyi dönmenin peşindeyken o namusuyla çalışarak aileyi ayağa kaldırmaya çalışır. Çocukları eğitimlerini bir kenara bırakıp Amerikalılarla tanıştıkları züppe hayatlara özenmeye başlamış, Ferhunde Fatin'in haberi olmadan arkasından çeşitli işler çevirmeye başlamış ve kardeşi Metin de evli bir kadınla ilişki yaşayıp şirketi iki defa iflas ettirmiştir. Daima bir düşman olarak gördüğü Selim, Ferhunde'yle birlikte olmuş, çocuklarının aklını çelmiş ve şirketlerini bir kez daha iflas ettirmiştir. Ailesinin ve toplumun içine düşmüş olduğu yozlaşma nedeniyle Fatin anomaliye kapılır ve bu durum onun ölümüne sebep olur.

Etkileşim Günlük konuşma dilinin hakim olduğu eserde diyaloglar oldukça baskındır. Fatin giriştiği diyaloglarda çoğunlukla sitemkar, isyankar ve bazen buyurgandır. Ailesini kurtarmak için bütün iyi niyetiyle uğraşmış olsa da çevresine etki edemez. Eserin başkarakteri olarak bütün anlatı kişileriyle iletişim ve etkileşim halindedir.

ÖRNEK ANILAR

Kanaatkar Fatin, kendisini tamamen ailesine ve ülkesine adanmış bir tiptedir. Eşini başka bir kadınla aldattığı düşünülürken oğlu Orhan, babasıyla ilgili şöyle der: "Yani ne yer ne içer, ne erkek ne dişi! Böylesine de insan denir mi? Fatin Bey tam erkek! Gözümde birden büyüdü. (Fatin'e dönerek) Aşkolsun baba!".

Kederli Şuuru yerine gelen Fatin, ailesinin düşmüş olduğu durumu görünce tedbirsizliğinden yakınır ve ailesi için üzülür: "(Düşünceli) İnsan kendini kuvvetli, sağlam hissettiği zaman ilerisini düşünmüyor. Hayatın böyle cilveleri olduğunu da hesaba katmalıydım".

Duygusal Fatin'in şuurunu kaybettiği dönemde Ferhunde, Metin'den ev için maddi yardım istemiştir. İflas etmiş olan Metin Ferhunde'ye yardım edememiş fakat bazı ekonomik tavsiyelerde bulunmuştur. Bunu öğrenen Fatin şöyle der: "Salak! Fabrikaya benzetiyor evi. Bu duvarların her taşında, bu kapıların her çivisinde benim bir parçam var. Her köşesi bir başka hatıra taşıyor. Ne kadar hissiz bu çocuk! Aile bağı nedir, bütün bütün unutmuş... Ver o mektubu".

Fedakar Eşinin sitemkar tavırları karşısında ona şöyle karşılık verir: "Küçüktün, Ferhunde. On sekiz yaşında bir bebek. Seni rahat ettirmek, seni nazlandırmak için elimden geleni yaptım. Ahçı tuttum. Hizmetçi tuttum. Alışverişi kendim yaptım. Böyle başladık, böyle gitti...".

Yabancı Değişen insanlık ve toplum karşısında Fatin, bu değişime uyum sağlayamaz. İnsanlık oldukça bireycileşmiş ve insani değerler tamamen hırpalanmıştır. Kendisini hasta zannetse de aslında hasta olan toplumdur: "(Ferhunde'nin önünde durarak) Hakkın var. Adapte olamıyorum. Yeni şartlara alışamıyorum. (Tekrar yürür) Ah, bu hastalık!".

Bunalmış Çevresinde dönüp duran yeni dünyaya ve çocuklarının züppeliğine dayanamayan Fatin, sinir krizleri geçirir, hiçbir şeye sabrı kalmamıştır: "(Kesin) Fikirlerinizden başka bir zaman istifa ederim. Rica ederim, şimdilik beni yalnız bırakın. Sabahtan beri evi siz işgal ettiniz. Her şeyin bir haddi var. (...) Yok, devam edecekseniz haber verin de hemen çıkıp gideyim. Sinirlerim dayanmıyor. Gürültü istemiyorum".

Ferhunde Kaya (Bencil)

Karakter Dünya görüşü kocasından farklı olan kadın karakter evin annesidir. Eşinin kendisine sunmuş olduğu şatafatlı hayata alışmış olan kadın karakter, Fatin'in hastalanmasıyla birlikte eski hayatını kaybetmiş, evdeki birçok değerli eşyayı satıp üst katı kiraya vermek zorunda kalmışlardır. Gösterişli hayatlarına özlem duyan Ferhunde, yeni yaşam anlayışına ayak uydurmaya çalışarak kocasından habersiz birçok iş çevirir. Kocasının dünya görüşüne bir anlam veremeyen Ferhunde, tamamen kendi çıkarını düşünerek güvenilmeyecek insanlarla kocasına nisbet olsun diye iş yapmaya başlar. Fakat kurduğu ilişkiler ve icraatları ailenin dağılmasını hızlandırarak kocasının da ölümüne sebep olacaktır. Kişilik olarak Ferhunde: Çıkarıcı, kıskanç, züppe, özentili, aç gözlü, maddiyatçı, gösterişçi ve yozdur.

Etkinlikler Eşinin rahatsızlığından sonra evi idare etmek tamamen Ferhunde'nin sırtına yüklenmiştir. Hizmetçilerini ve aşçıları işten çıkarmak zorunda kalarak neredeyse bütün ev işlerini kendisi yapmak zorunda kalmış, evdeki değerli eşyaları satmış ve üst katı Amerikalılara kiraya vermiştir. Kocasının rahatsızlığı boyunca Selim'le görüşmeye başlamış ve bazı konularda ondan yardım almaya çalışmıştır. Çocuklarının züppe tavırlarını normal karşılar ve kocasının aksine kendi esenliği için yolsuzluğu ve nüfuz ticaretini kullanmaktan çekinmez. Kocasının şuurunu kazandıktan sonra ondan habersiz Selim ve Metin'le bazı işlere girer. Kendisine ait ev hissesini ipotek ettirir, Perka şirketinde hisse satın alır. Kocasının iyice huysuzlandığı bir dönemde Selim'le gizli bir aşk yaşamaya başlar ve Selim'in eşinden ayrılmasından sonra onunla evlenmeye niyetlenir. Selim ona çeşitli vaatlerde bulunur ve ona pahalı hediyeler satın alır. Eserin sonlarına doğru Selim'in bütün Kaya ailesini dolandırdığı ve aldattığı ortaya çıkar. Selim hem aile şirketini hem de evin hisselerini alıp kaçmıştır. Ferhunde ve Fatin bunu öğrenince hayat başlarına yıkılır ve evli çiftlerin arası bir daha düzelmek üzere bozulur. Fatin yaşadığı üzüntüden hayatını kaybeder.

Etkileşim Günlük konuşma dilinin hakim olduğu eserde diyaloglar oldukça baskındır. Ferhunde, kocasının tam tersi tavırlar sergileyerek anlatının entrik unsurlarını oluşturur. Eserdeki bütün anlatı kişileriyle iletişim halindedir.

ÖRNEK ANILAR

Sitemkar İçinde buldukları maddi sıkıntılardan dolayı çocuklarının aile ekonomisine katkı yapmasını bekleyen Ferhunde, onların umursamaz ve züppe tavırlarına sitem eder: “Hani o günler? Sen yaşta bir çocuk, hem okumalı, hem para kazanmalı”. (...) “Çok... Benim tanıdıklarım kasabın oğlu Nihat, bahçıvanın oğlu Aziz, bankada çalışan Ferit... Hem fakülteye gidiyor, hem evlerine yardım ediyorlar”.

Seçkin Maddi sıkıntılardan dolayı ev işlerinin büyük çoğunluğuyla ilgilenmek zorunda kalan Ferhunde, eski yaşamına özlem duyar ve haline isyan eder. Ev işleriyle uğraşmayı kendisine yakıştıramaz: “Eğer ev satılmazsa buna da şükür. Sen bugün ne zahmetlerle geçindiğimizin farkında mısın? Bulaşık yıkamaktan şu ellerimin haline bak. Alışık mıyım ben böyle işlere?”.

Kıskanç Orhan babasının çekmecelerini karıştırırken bazı mektuplar bulur. Bunları açıp okuduğunda mektupların aşk mektubu olduğu ortaya çıkar. Çocuklar ve Ferhunde, Fatin’in başka bir kadınla ilişkisi olduğundan şüphe ederler: “Yazlığa gittiğimiz sene! (Daima Fatin’e bakarak) Demek bizi İstanbul’a göndermiş, kendi de buralarda türlü işler becermiş! (Bir koltuğa çöker)”.

Vefasız Yıllarca birlikte olduğu kocasını hiç tanımamış gibi onun başka kadınlarla birlikte olduğuna inanan Ferhunde, kocasının onun için yaptığı fedakarlıkları unutarak hayıflanır, sitem eder: “Ne diye gençliğimi sana feda ettim? Meğer ne budalaymışım! Seni hiç tanımamışım! Sana inandım. Senden şüphe bile etmedim. Senin yanında yürürken gurur duyardım. Demek o şıllık kadınlar beni yanında gördükçe için için bana gülerlermiş! Vefasız! Hain! Bugüne kadar sana canla başla baktım. Yüksünmedim, tiksindim, ama şimdi tiksiniyorum artık. Anlıyor musun? Tiksiniyorum!”.

Maddiyatçı Kocasının idealist bakış açısını bir türlü anlayamayan Ferhunde, diğerleri gibi kolay yoldan zengin olmanın ve eski hayatlarına kavuşmanın derindedir. Kocasıyla giriştikleri bir tartışmada ona şöyle der: “Pekâlâ para sahibi olabilirdik. Daha dünkü çocukların şimdi evleri, apartmanları, hepsinin altında otomobilleri, karılarının sırtında çiftler çiftler vizonlar, astraganlar... Bizim nemiz eksikti onlardan? İstesene yapamaz mıydın? (...)”.

Çıkarıcı/Sadakatsiz Kocasının iyice huysuzlaştığı bir dönemde onun düşman olarak gördüğü Selim’le yasak aşk yaşamaya başlar. Selim’i karısından ayırmaya niyetlenir ve onu ekonomik menfaatleri için kullanmaya çalışır: “SELİM – (Ferhunde’yi kolundan çekerek) İkimizin geleceği için çalışıyorum. (Koluna uzun bir öpüş kondurur) FERHUNDE – (Kolunu çekerek) Bankaya borcum 80.000 lira oldu. Bunu da düşündün mü? SELİM – (Gülerek) Bir üçüncü hisse sahibi daha olsa, şimdi de onun hissesini ipotek ettirdik...” (...) FERHUNDE - “Haklı değil miyim? Karını boşamaktan hiç söz yok. Beni ilgilendiren, her şeyden önce, bu”.

Selim Perçin (Yoz)

Karakter Maddiyatçılığı ve menfaatçiliği yüzünden Fatin’in hazzetmediği karakter, eskiden Ferhunde’nin babasının yanında çalışmıştır. Fatin’in komaya girdiği dönemde Ferhunde ve Selim ikilisi ekonomik nedenlerden birbirlerine yakınlaşır. Demokrat Parti’de milletvekili olup daha sonra bakan olan Selim, forsunu kullanarak çeşitli yolsuzluklara girer ve Kaya ailesini dolandırarak ailenin dağılmasında önemli bir rol oynar. Kişilik özellikleri açısından: Entrikacı, düzenbaz, hırsız, yalancı, yoz, korkak, fırlıdak, kurnaz ve iki yüzlü bir tiptedir.

Etkinlikler Selim, Ferhunde’nin babasının yanında yıllarca çalışmış ve zamanında Ferhunde’yle flört etmeye çalışmıştır. Daha sonra politikaya atılan karakter, çeşitli yolsuzluklar ve nüfuz ticaretiyle gündeme gelerek Fatin’in nefret ettiği bir isim haline gelmiştir. Fatin’in rahatsızlandığı dönemde Cumhuriyetçi parti iktidardan düşmüş ve yerine demokratlar gelmiştir. Selim, bu süre zarfında Kaya ailesine bazı yardımlarda bulunmuş ve Ferhunde’yle yakınlaşmışlardır. Fatin’in kendine geldiği dönemde gücüne güç katan Selim, Kaya ailesine hızla sızmaya devam eder. Çocukları burslu olarak Amerika’da okutmayı vadeder, Metin’in yönettiği şirketi iflastan kurtararak Kaya şirketine ortak olur, Ferhunde’yi de maddi vaatlerle kandırarak avucunun içine alır. Fatin bu olup bitenlerden en son haberdar olan isim olur. Selim Ferhunde’yi tavladıktan ve onunla birlikte olduktan sonra, Kaya ailesinden elde ettiği serveti alıp kaçar. Ferhunde’nin bütün yatırımları heba olur ve Perka şirketi iflas eder. Bu durum karşısında Kaya ailesi dağılır ve Fatin geçirdiği sinir kriziyle canından olur. Selim, çevirdiği entrikalar sayesinde Fatin’in hem eşine hem de evine sahip olur.

Etkileşim Eserdeki entrik unsurların en önemlisi Selim'den kaynaklanır. Düzenbazlığı ve yalanlarıyla bütün ailenin hayatında derin izler bırakır. Eserde diğer karakterlere göre daha az rol olsa da etkisi oldukça fazladır. Fatin'den korktuğu için onunla hiç diyaloga girmez. Ama bütün karakterlerle etkileşim halindedir.

ÖRNEK ANILAR

Fırıldak Uzun yıllar siyasette yer almış olan Selim'in çalıştığı siyasi parti sonunda iktidara gelir. Ferhunde'yle giriştikleri bir konuşmada siyasi anlayışını şöyle belirtir: "Hırçınlıkla iş yürümez. Hele memleket idaresi... Herkesin nabzına göre şerbet vermek lazım. Demokrasi bu demektir. Size oy veriyorlar. Sizi seçiyorlar. Onlara borçlusunuz. Zaten herkes herkese karşı ya alacaklı ya borçludur. Öyle değil mi?".

Kurnaz Fatin'i şuarsuz bir halde gören Selim, ondan intikam alabilmek için Ferhunde'ye insafsızca bir teklifte bulunur: "(Fatin'i göstererek) Bir ömür buna mahkum olmak! Hayır. Bu olmaz. Bu insanlık dışı; medeniyetsizlik. Neden onu bir şifa yurduna vermiyorsunuz?".

Yolsuz Fatin'in tamamen kendini kaybedip çileden çıktığı bir dönemde Selim'in işleri gayet yolunda gider ve evli olmasına rağmen Ferhunde'yle gizli bir ilişki yaşamaktadır. Ferhunde'nin ekonomik sıkıntılarını düzenbazca yöntemlerle çözmeye çalışır: "Öyle değil. Onun hissesini 80.000 liraya satın alacağız. Kalacak sana 170.000 lira. Öteki hisseyi alınca onu da şirkete 250.000 liraya devredeceğiz. Eline geçecek 420.000! 300.000 lirayla istediğin gibi bir villa satın alabilirsin. 70.000 lirayla da nefis bir otomobil. Buik yahut Kadillak. 50.000 lira da bankadaki paran... Perka'daki hissen de caba. Bunların geliriyle bir prenses gibi, evet, bir prenses gibi yaşayacaksın".

Düzenbaz Ferhunde'ye eşinden boşanıp onunla evleneceğini vadeden Selim, bunun için plan düşünmüştür: "Boşanmak için ben bir çare düşündüm. Bizim İstanbul'daki eve birçok gelen giden bulunur. İçlerinden bir tanesi karımla samimiyeti ileri götürebilir. O zaman mesele tamam. Aradığım adamı da buldum".

Yalancı Selim, maddi ve manevi açıdan Kaya ailesini tamamen dolandırmıştır. Metin Kaya, Ferhunde'ye bir telgraf göndererek durumu açıklar: "Mahkeme iflas kararı verdi. Fabrikaya haciz kondu. Perçin bizi dolandırdı. Dava açmak için bana vekâletname yollayınız. (Ferhunde afallar, sendeler, bu kötü havadise inanamaz. (...))".